

Yrd. Doç. Dr. BURAK HUYSAL

Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Öğretim Üyesi

**MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUKTA
TEMSİLE UYGULANACAK
HUKUK**

**(Mukayeseli maddi hukuk ve
kanunlar ihtilafı kurallarıyla birlikte)**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KAYNAKÇA	XVII
KISALTMALAR.....	XXIX
GİRİŞ.....	1
I. KONUNUN TAKDİMİ	1
II. TARİHİ GELİŞİM.....	3
III. KAVRAM SORUNU	5
IV. KONUNUN SINIRLANDIRILMASI YÖNTEM VE PLAN	6

Birinci Bölüm

Türk Maddi Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta Temsil

I. TEMSİL KAVRAMI VE ÇEŞİTLERİ.....	9
A. Temsil Kavramı.....	9
B. Temsilin Çeşitleri.....	13
1. İradî Temsil ve Kanunî Temsil Ayrımı.....	13
a. Kanunî Temsil.....	13
b. İradî Temsil.....	14

2. Doğrudan Temsil ve Dolaylı Temsil Ayrımı	18
a. Doğrudan Temsil.....	18
aa. Genel Olarak.....	18
bb. Türk Hukukunda Doğrudan Temsilin Özel Bir Koşulu Olarak Açıklama İlkesi ve Bu İlkenin Anglo-Amerikan Hukukundaki Görünümü (Doctrine of Undisclosed Principle)	20
b. Dolaylı Temsil	24
c. Değerlendirme	27
II. TEMSİL YETKİSİNİN TEMEL İLİŞKİDEN SOYUTLUĞU.....	30
A. Genel Olarak.....	30
B. Anglo-Amerikan ve Kıta Avrupası Hukukları Bakımından Soyutluk İlkesine İlişkin Değerlendirmeler.....	34
III. TEMSİL YETKİSİ	37
A. Temsil Yetkisinin Hukuki Niteliği.....	37
B. İç Temsil	39
C. Dış Temsil	43
1. Açık İrade Beyanı	43
2. Temsil Olunanın Fiili Davranışları.....	44
a. Kıta Avrupası Hukuklarında	44
b. Anglo-Amerikan Hukukunda	48
c. Değerlendirme	49

İkinci Bölüm

MÖHUK'ta Temsil Konusunun Düzenleniş Biçimi ve Genel Hükümler Bakımından Değerlendirilmesi

I. MÖHUK MADDE 30'UN GENEL YAPISI VE DÜZENLENİŞ BİÇİMİ	53
II. VASIFLANDIRMA VE KAPSAM SORUNU.....	57

A. Genel Olarak Madde 30'un Vasıflandırılması ve Kapsamın Belirlenmesi	57
B. Temsilde Vasıflandırma İhtilafı.....	62
III. TEMSİL YETKİSİNİN ŞEKLİ	67
A. Genel olarak.....	67
B. Maddi Hukukta Temsil Yetkisinin Şekli	67
C. Kanunlar İhtilafı Kuralları Bakımından Temsil Yetkisinin Şekline Uygulanacak Hukuk.....	71
1. Genel Olarak.....	71
2. Yetkilendirme İşleminde LRA Kuralı	73
3. Yetkilendirme İşleminde Lex Causae	75
4. LRA ve Lex Causae'nın Alternatifli Uygulanması Kuralının İstisnaları	79
a. Genel Olarak.....	79
b. Taşınmaz Aynına İlişkin İşlemlerde Yetkilendirmenin Şekli	80
c. Yetkilendirme İşleminin Şeklinin Doğrudan Uygulanan Kural Hükümünde Olduğu Haller.....	83
5. Onama Beyanının Şekli.....	88
IV. EHLİYETE UYGULANACAK HUKUK.....	90
A. Genel Olarak.....	90
B. Maddi Hukukta Temsile İlişkin Ehliyet Kuralları	91
C. Temsil İlişkisinde Ehliyete Uygulanacak Hukuk.....	93
D. Temsilde Ehliyete İlişkin Genel Kuralın Kapsamı ve İstisnaları.....	95
E. Özel Fiil Ehliyeti Gerektiren İşlemlerde Temsil Ehliyeti	96
F. İşlem Güvenliği İlkesinin Temsilde Uygulanması.....	98
1. Temsilci Bakımında İşlem Güvenliği İlkesinin Uygulanabilirliği	99
2. Temsil Olunan Bakımından İşlem Güvenliği İlkesinin Uygulanabilirliği	100

Üçüncü Bölüm
Temsil İç İlişkinine Uygulanacak Hukuk

I. GENEL OLARAK.....	105
II. MUKAYESELİ HUKUKTA ve DOKTRİNDE TEMSİL İÇ İLİŞKİSİNE UYGULANACAK HUKUK.....	107
A. Temsil İç İlişkinde Uygulanacak Hukukun Taraflarca Seçilmesi (Sübjektif Bağlama Noktası).....	107
B. Hukuk Seçimi Yapılmamış Olması Halinde Temsil İç İlişkinine Uygulanacak Hukuk (Objektif Bağlama Noktası).....	113
C. Değerlendirme	119
III. TÜRK HUKUKUNDA TEMSİL İÇ İLİŞKİSİNE UYGULANACAK HUKUK (MÖHUK m. 30/1).....	121
A. MÖHUK Madde 30/1 Uyarınca Temsil İç İlişkinde Hukuk Seçimi	124
1. Genel Olarak.....	124
2. Temel Sözleşme İçin Kabul Edilmiş Olan Hukuk Seçimi Olanağının Temsil İlişkinini Yöneten Hukuk Olarak Uygulanması ve Doğurabileceği Sorunlar	126
a. Taraf İradelerinin Yorumu	127
b. Kısmi Hukuk Seçiminin Etkisi.....	128
c. Hukuk Seçiminin Zamanı ve Değiştirilmesi.....	129
3. Zayıf Tarafın Korunması İlkesi Bakımından Dolaylı Hukuk Seçiminin Sınırlandırılması	132
B. MÖHUK m. 30/1 Kapsamında Temsil İç İlişkinine Uygulanacak Hukukun Objektif Bağlama Kurallarına Göre Belirlenmesi.....	134
1. MÖHUK m. 24/4 Kapsamında Temsil İç İlişkinine Uygulanacak Hukuk.....	135
a. Temsil İç İlişkisi Bakımından Temel Sözleşmeyle En Sıkı İlişkili Hukukun Uygulanması.....	135
b. Temsil İç İlişkisi Bakımından Sözleşmeyle Daha Sıkı İlişkili Hukukun Uygulanması.....	138

2. Temel Sözleşme Bulunmaması Durumunda Temsil İç İlişkinde Uygulanacak Hukuk.....	141
a. MÖHUK m. 30/1’de Kabul Edilen Bağlama Kuralının Maddi Hukukla Uyumsuzluğu.....	141
b. Doktrinde Yer Alan Görüşler.....	143
3. Uygulanacak Hukuk Konusunda Görüşümüz.....	145
a. Temsil İç İlişkinde Hukuk Seçimi.....	146
b. Temsil İç İlişkinde Uygulanacak Hukuka İlişkin Objektif Bağlama Kuralı.....	148
IV. YETKİSİZ TEMSİLDE TEMSİLCİ ile TEMSİL OLUNAN ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	153
V. MÖHUK M. 30/1’İN VASIFLANDIRILMASI ve KAPSAMIN BELİRLENMESİ	157
A. Kapsam	157
B. Vasıflandırma.....	160

Dördüncü Bölüm

Dış Temsil İlişkinde Uygulanacak Hukuk

I. GENEL OLARAK.....	163
II. DIŞ TEMSİL İLİŞKİSİNDE UYGULANMAK ÜZERE TEKLİF EDİLEN BAĞLAMA NOKTALARI.....	165
A. Temsil İç İlişkinde Yöneten Hukuk	166
B. Temsil Olunanın İşyeri/Mutad Meskeni/Yerleşim Yeri Hukuku.....	167
C. Temsilcinin İşyeri/Mutad Meskeni/Yerleşim Yeri Hukuku	168
D. Esas Sözleşmeye Uygulanacak Hukuk.....	170
E. İşlem Yeri Hukuku (Lex Loci Actus).....	171
F. Yetkinin Etkisini Doğurduğu Yer Hukuku.....	174
III. MUKAYESELİ HUKUKTA DIŞ TEMSİL YETKİSİNDE UYGULANACAK HUKUK.....	176
A. Anglo-Amerikan Hukuku	177

B. Kıta Avrupası Hukukları	180
IV. TÜRK HUKUKUNDA VE MUKAYESELİ HUKUKTA DIŞ TEMSİL İLİŞKİSİNE UYGULANACAK HUKUKUN TARAFLARCA SEÇİLMESİ.....	183
A. Genel Olarak.....	183
B. Hukuk Seçiminin Temsil Olunan Tarafından Tek Taraflı Yapılması	184
C. Hukuk Seçiminin Temsil Olunan ve Üçüncü Kişi Tarafından Karşılıklı İrade Beyanıyla Yapılması.....	186
D. Değerlendirme	188
V. TÜRK HUKUKUNDA TEMSİL DIŞ İLİŞKİSİNE UYGULANACAK HUKUK (MÖHUK M. 30/2-3)	192
A. Genel Olarak.....	192
B. MÖHUK m. 30'da Kabul Edilmiş Olan Bağlama Kuralları.....	193
1. Genel Olarak.....	193
2. Temsilcinin İşyeri Bağlama Noktası.....	195
a. Genel Olarak.....	195
b. İşyeri Bağlama Noktasının Tespiti.....	196
c. Temsilcinin Birden Çok İşyerine Sahip Olduğu Durumlarda Uygulanacak Hukukun Tespiti.....	197
3. Temsilcinin Fiilen Yetkisini Kullandığı Yer Bağlama Noktası.....	200
a. Genel Olarak.....	200
b. Yetkinin Fiilen Kullanıldığı Yer Bağlama Noktasına İlişkin Sübjektif Unsurlar	203
c. Yetkinin Fiilen Kullanıldığı Yerin Tespiti	207
4. Temsil Olunanın İşyeri Hukuku Bağlama Noktası.....	209
a. Genel Olarak.....	209
b. Temsil Olunanın İşyeri Bağlama Kuralının Uygulanma Koşulları	210
c. Temsil Olunanın İşyeri Hukukununun Bağlama Noktası Olarak Kabulünün Ortaya Çıkarttığı Sorunlar.....	212

---

aa. Genel Olarak.....	212
bb. Üçüncü Kişinin Bilgisinin Etki Doğurup Doğurmayacağı Sorunu	212
cc. Temsilcinin Yetkisini Temsil Olunanın İşyeri Dışında Kullanması	214
dd. Temsil Olunanın İşyeri Bulunmadığı Durumlarda Uygulanacak Hukuk.....	215
C. Dış Temsilde Uygulanacak Hukuka İlişkin Özel Bağlama Kuralları.....	217
1. Taşınmazlara İlişkin İşlemlerde Temsil Yetkisi	217
2. Borsa ve Müzayedelerde Yapılan İşlemlerde Temsil Yetkisi	218
VI. YETKİSİZ TEMSİL	220
A. Kavram ve Uygulanacak Hukuk.....	220
B. Temsil Olunan ile Üçüncü Kişi Arasındaki İlişki (Görünüş ve Katlanma Temsiline Uygulanacak Hukuk)	222
C. Temsilci ile Üçüncü Kişi Arasındaki İlişki.....	226
VII.MÖHUK M. 30/2-3'ÜN VASIFLANDIRILMASI ve KAPSAMIN BELİRLENMESİ	230
A. Kapsamın Belirlenmesi	230
1. Genel Olarak.....	230
2. Dış Temsil İlişkisine Uygulanacak Hukukun Kapsamı Dışında Kalan Konular	231
a. Esas Sözleşme ve İrade Sakatlıkları.....	232
b. Tüzel Kişilerin Temsili.....	234
B. Vasıflandırma	236
1. Genel Olarak.....	236
2. Temsil İlişkisinde Vasıflandırma Bakımından Özellik Taşıyan Konular.....	238
a. Birlikte Temsil	238
b. Temsilcinin Kendisiyle İşlem Yapması ve Çifte Temsil	239
c. Açıklama İlkesi (İlgili İçin Açık İşlem)	241
d. Alt Temsil ve İkame Temsil (Temsil Yetkisinin Devri). 242	

e. Temsilin Mümkün Olup Olmadığı ve zel Temsil Yetkisinin Gerekliliđi	244
f. Temsil Yetkisinin Sona Ermesinin Etkisi	249
g. Görünüşte Temsil ve Katlanma Temsili	250
h. Onama.....	252
SONUÇ	257